

KONSTANTİNOS KAVAFİS'TEN ŞEHİR ŞİİRİNİN YENİ ÇEVİRİSİ

Yunanca Aslından Çeviren: Mahir Ergun

Konstantinos Kavafis, İstanbullu bir ailenin çocuğu olarak, İskenderiye'de doğduğunda, ilk şiirini yayımlayacağı 1903 yılına tam kırk yıl vardı. Bu kırk yıl içinde İskenderiye'den başka, İngiltere ve İstanbul'da yaşadı, çeşitli işlerde çalıştı, Helen kültürü üzerine çalışmalar yaptı.

Ozan her ne kadar ilk şiirini kırk yaşındayken, Yunanistan'da çıkan "Yeni Hayat" dergisinde yayımladıysa da, kırk yaşına gelene dek, çoğu ölümünden sonra yayımlanacak pek çok şiir yazmıştı. İlk şiirlerini on dört-on dokuz yaşları arasında İngilizce yazdığı bilinir.

"Şehir" (Η Πόλις), farklı çevirileriyle Türkçe okurunca belki de en çok bilinen şiiridir. Böylesi bilinen bir şiiri, kesinlikle bundan önce yapılmış olan çevirilerin yanlıs ya da kötü olduğu iddiasıyla değil; yalnızca şiire daha çok yaklaşabilmek, belki de Türkçe okuru karşısında bir pencere daha açabilmek için tekrar çevirdiğimizin altını çizmek gerek.

"Şehir"i çevirirken, anlam ve kelime bütünlüğünü bozmadan Yunanca aslındaki ahenge ve uyak düzenine sadık kalmaya çalıştığımızı da belirtip sözü Kavafis'e bırakalım.

ŞEHİR

Dedin, "Gideceğim başka toprağa, başka denize gideceğim.
Bulunur bir şehir, başka türlü, bundan iyi.
Alın yazısıdır, tüm emeklerimin hükmü belli,
Ve gömülüdür yüreğim, tıpkı bir ceset gibi.
Daha ne vakte kadar yer bu maraz, beynimi.
Her ne yana çevirsem gözümü, baksam da ne yana
Burada gördüğüm, enkazıdır ömrümün, kapkara,
Onca yıl geçirdiğim ve yıktığım ve kahrettiğim."

Bulmayacaksın yeni memleket, başka denizler bulmayacaksın.
Şehir bırakmayacak peşini, aynı yollarda gezineceksin.
Ve aynı mahallelerde bükülecek belin,
Ve bu aynı evlerde ağaracak saçların.
Umutlanma boşa, hep bu şehre varacaksın.
Vapur yok senin için, yok bir yol da sana.
Burada, bu küçük köşede, ömrünü nasıl yıktınsa,
Öyle kahrettin onu, her köşesinde dünyanın.